

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

rate Protoparentis sui, vel in Sacramento baptis-
tismi. Unde Augustinus l. 3. contra Julian. c.
3. Pelagianos repellit, nullam pœnam putan-
tes imaginem Dei exulare à regno Dei. *Ego*
(inquit l. 5. c. 1.) *est mente, intelligentiâ, rati-
one, in qua sum factus ad imaginem Dei, tan-
tùm amo regnum Dei, ut hominis magnam ju-
dicem pœnam, si eò nunquam possit intrare. Ita-
ne verò in (Juliane) responsurus es. . . .
non solum magna non est, sed nulla omninò pœ-
na est imaginis Dei, nunquam possit intrare in
regnum Dei? Puto, quod nec uni homini, cu-
jus nec vim, nec rest monium formidabis, hoc
dicere audebis.* Non sic ergo philosophari pos-
sumus de pœna damni, respectivè ad parvu-
los, sicut de non elevatione rusticæ ad regiam
dignitatem. Quia ista non elevatio in rustico
non habet rationem pœnæ, nec ipse creatus
est ut esset Rex, sicut parvuli creati sunt ut ad
cæleste regnum eleventur, à quo non exclu-
duntur, nisi in pœnam pro culpa originali,
quam contraxerunt.

179 Propter ista argumenta tenenda est hac in
parte sententia Patrum, potius quam Scho-
lasticorum. Tum quia, si non certis, longè
certè gravioribus efficacioribusque nititur fun-
damentis. Tum quia sententia Patrum, benè
proposita, fructus longè majores proferre
nata est, quàm Scholasticorum. Quia nempe
longè magis absterrebit à procurando abortu,
conjugelque magis deterrebit ab omnibus iræ
atque incontinentiæ excessibus, quibus ali-
quando fit, quod proles in utero extinguitur.
Efficaciùs quoque baptismi impediet dilatio-
nem, ac sollicitiores reddet parentes, ad Deo
commendandas proles in uteris matrum exi-
stentes, sicut & Pastores ad iis festinatè suc-
currendum, etiam si ad id opus esset profu-
sione sumptuum ad excisionem matris mor-
tuæ, ut proles baptizetur. Si enim *bonus Pa-
stor animam dat pro ovibus suis.* Joan. 10. *Qui
non dat pro ovibus substantiam suam* (ait Gre-
gorius) *quomodò pro his daturus est animam
suam?*

CAPUT XI.

Solvuntur objectiones.

180 **O**bjicies 1°. Job in magnis doloribus con-
stitutus c. 3. videtur desiderasse extinctio-
nem suam in utero matris, hâc reddidit ratio-
ne: *Nunc enim dormiens silerem, & summo
meo requiescerem.*

Respondeo cum D. Gregorio l. 4. Moral.
c. 24. *Abstinet nos credere, quod B. Job, tantâ
spiritus scientiâ præditus, tantâ interni judicis
attributione laudatus, abortivum se optet inter-
tisse, pœnâ proinde peccati originalis punien-
dum; aliâs desiderium ipsius certissimè inor-
dinatum fuisset, cum pœna peccati originalis,
etiam damni tantum, certissimè superet om-
nem pœnam sensûs (uti docent Augustinus En-
chirid. cap. 112. Chrysostomus homil. 13. in
epist. ad Philipp. necnon homil. 47. & 57. ad*

pop. Antioch. Basiliius in Pl. 33. ad illa verba,
timorem Domini, &c.) & incomparabiliter
superet omnes dolores hujus vitæ, quos Job
patiebatur. Proinde non potuit sibi promittere
quietem absolutam, liberationemque ab om-
nibus malis post hanc vitam, casu quo mor-
tuus fuisset in matris utero; nec enim in re-
quie sunt qui in originali moriuntur, sed sunt
in pœna & suppliciis illius, prout D. Grego-
rius observat ibidem. Verba proinde Job ne
ipsi quidem objicientes ad litteram absolute ex-
ponere possunt; sed nobiscum fateri debent
quod statum parvulorum; qui in utero matris
moriuntur, Job sibi non representaverit quoad
omnia, sed tantum secundum quid, in quan-
tum scilicet status illorum immunis est à do-
loribus & miseris hujus vitæ.

Objicies 2°. illud Apoc. 18. *Quantum glo-* 181
*rificavit se, & in deliciis fuit, tantum illi tor-
mentum & luctum date.* Atqui infantes non
glorificaverunt se, nec in deliciis fuerunt. Er-
go futuri non sunt in tormentis.

Respondeo 1°. istud etiam argumentum ab
objicientibus solvendum. Probat enim, siquid
probat, infantes non debere corporaliter mori:
cum mors corporalis ipsorum pertineat ad
tormentum, seu pœnam sensûs, quâ objectio
præterdit infantes illos non puniendos: cum
fuerint absque sui glorificatione in deliciis cor-
poralibus. Quare

Respondeo 2°. ex isto loco rectè quidem 182
deduci, quod peccatum delectationis sensûs
punietur pœnâ sensûs, magnitudini delectatio-
nis proportionatâ, non tamen quod solum pec-
catum delectationis sensûs pœnâ sensûs punietur.
Aliâs peccata merè spiritualia adultorum
non punientur pœnâ sensûs.

Respondeo 3°. infantes peccasse peccato 183
delectationis sensûs in Adam, per esum pomi
vetiti.

Objicies 3°. Infantes in judicio finali non 184
judicabuntur: cum Matth. 25. & Apocal. 18.
insinuetur, unumquemque judicandum se-
cundum opera sua; infantes autem non habent
opera propria.

Respondeo cum Augustino l. 6. contra Ju-
lian. c. 10. infantes judicandos secundum ope-
ra sua, vel ut Apostolus 2. Cor. 5. ait, secun-
dum propria corpora sui, per ea intelligendo
quidquid ad unumquemque jam viventem per-
tinet; at verò pertinet ad parvulum, etiam
quod per alterum gessit. Judicabuntur ergo
parvuli, etiam de eo quod in Adamo peccarunt,
deque eo quod per alium, sive per ora
gestantium (in baptismo) sive crediderunt,
sive non crediderunt. Quo etiam modo D.
Fulgentius l. 1. de verit. prædest. & grat. cap.
14. exponit verba ista: *Reddet unicuique se-
cundum opera sua, scilicet ut. . . pro originali
peccato æternis ignibus ardeant, quibus arsi-
sunt sine baptismo morientes etiam parvuli.* Et
S. Thomas in epist. 2. ad Cor. *Non judica-
buntur pro his quæ gesserunt per se, sed de his
quæ gesserunt per alios, dum per eos credide-*

runt, vel non crediderunt, baptizatique vel non baptizati fuerunt.

185 Objicies 4°. Matth. 25. pro causa damnationis ad ignem assignatur omisso corporali operum misericordiae, seu charitatis.

Respondeo 1°. quemadmodum ex eo quod ibidem pro causa salvationis praxis corporali operum misericordiae assignatur, consequens non est parvulos, morientes post baptismum, non esse de numero salvatorum; sic ex eo quod ibi pro causa damnationis ad ignem dicta omisso assignetur, consequens non est parvulos, morientes ante baptismum, non esse de numero damnatorum ad ignem. Contrarium quippe est certum ex citato cap. 18.

Apoc. & 2. Cor. 5. *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis prout gessit*, hoc est dum in corpore degeret, sive ea per se gesserit, sive per alium. Unde

186 Respondeo 2°. ibi quidem assignari causam unam damnationis existentium in sinistra, salvationisque existentium in dextra, sed non dici esse unicam & solam; alioqui (præter id quod proximè dixi) ne quidem respectu adultorum explicari posset sententia Judicis universalis. Non enim damnabuntur illi, qui in summa paupertate constituti non habuerunt unde eleemosynas corporales facerent, vel extra omne consortium hominum in sylvis existentes, non habuerunt ad manum proximos, quibus erogarent; denique non salvabuntur, qui exercentes corporalia misericordiae opera, in peccato mortali actuali mortui fuerint. Vel ergo per opera misericordiae ibi descripta, intelligenda est ipsa virtus charitatis secundum se, in opera ista prorumpens dum adest facultas & occasio opportuna; & sic intellecta sententia Christi tam habet locum in parvulis quam in adultis: cum parvuli baptizati virtutem infusam charitatis in baptismo receperint, eaque careant non baptizati. Vel ab ipsismet objicientibus solvenda est objectio illa, dicendo à Judice ibi non assignari causam unicam, & adæquatam quæ in omnibus, etiam adultis, locum habeat.

187 Respondeo 3°. sicut parvuli baptizati per Ecclesiam facere censentur, quæ facit Ecclesia, credere utique, & Christi carnem manducare; ita & per Ecclesiam opera misericordiae corporalis exercere. Non baptizati autem ne quidem per Ecclesiam credere, Christi carnem manducare, misericordiaeque opera exercere censentur, & ideo damnantur, juxta illud: *qui verò non crediderit, condemnabitur*, &c.

188 Objicies 5°. Innocentius III. cap. *maiores* de baptismo dicit, quod pœna originalis peccati est carentia visionis Dei; actualis verò pœna peccati est gehenna perpetuæ cruciatus.

Respondeo Innocentium III. non dicere, pœnam originalis peccati esse solam carentiam visionis Dei; per consequens non dicere esse solam pœnam damni, non sensus. Nec diversitas, quam ponit inter pœnam peccati

originalis & actualis, id postulat. Aliàs similiter postularet ut censendus esset dicere pœnam peccati actualis esse pœnam sensus, non damni. Quod hæreticum est. Innocentius ergo, ad probandum quod originale peccatum per baptismum non remittatur, nisi dimissis simul actualibus, assumpsit id de quo Catholici omnes conveniunt, à præsentis quaestione controversa abstrahendo; nec tamen probatio ipsius verbis objectis innixa efficax est, sed superficialis tantum, ut advertit Glossa isti Canonis adjuncta. Nec certè rationes Pontificum semper sunt efficaces, ut videre est cap. *non debes* de consanguinit. & affinit. ubi etiam ratio superficialis ab eodem Innocentio adfertur.

Objicies 6°. S. Bernardus ser. 3. de Pasch. 189 *Cesset* (inquit) *propria voluntas, & infernus non erit*. At in parvulis non est propria voluntas.

Respondeo S. Bernardum per propriam voluntatem non intelligere voluntatem personalem, sed eam quæ quis inordinate seipsum commodumque suum quarit, contra Dei legem; quomodo voluntas propria est habitualiter in parvulis, à Deo habitualiter avertis, & ad creaturas per concupiscentiam dominantem conversis.

Objicies 7°. S. Thomas q. 5. de malo a. 190 2. *Communiter dicitur* (inquit) *quod peccato originali non debetur pœna sensus, sed solum pœna damni, scilicet carentia visionis divinae; & hoc videtur esse rationale*. Videri etiam potest 1. 2. q. 89. a. 6.

Respondeo 1°. ita quidem S. Thomam sensisse, cum S. Bonaventura, Magistro Sentent. Scoto, &c. atque ideo contrariam opinionem, ob ipsorum auctoritatem, probabilem esse. In hac tamen materia, Augustino potius, Fulgentio, &c. quam ipsis adhaerendum: utpote qui quaestionem hanc ex professo contra Pelagianos, ad Ecclesiam defendendam, discussurunt, atque ad id specialiter à Deo electi sunt; non S. Thomas, qui hic & aliàs sæpiù loquitur juxta sententiam suo tempore communiorum, ait Sylvius 1. 2. q. 86. n. 6. addens non deesse rationem existimandi, si suam Summam Theologicam absolvisset, eum in partem alteram fuisse declinaturum: quia 1. 3. contra Gent. c. 156. habet pro absurdo, quod sint aliqui homines, qui nec beatitudinem consequantur, nec pœnam à Deo patiantur; eò quod juxta Scripturam Matth. 25. omnibus in divino judicio existentibus dicitur: *Venite, possidete paratum vobis regnum*. Vel, *discedite in ignem æternum*.

Respondeo 2°. communi illi dicto Scholasticorum præferenda contraria dicta SS. PP. nec enim dictum Scholasticorum fundatur in Scriptura & traditione, sed in ratione purè humana (ex qua definienda non sunt quæ divino, non humano pensanda sunt judicio) ideo non solida, quia petit principium: tota namque ratio quæ id probant, est quia pœna sensus non debetur nisi conversioni actuali voluntatis ad creaturas. Quod ipsissimum est, de

de quo disputatur. Cur enim non debetur averfioni à Deo, quam S. Thomas fatetur reperiri, faltem habitualiter, in originali peccato, imò esse formale illius? Deinde infantis anima habitualiter etiam ad creaturas converfa est per concupifcentiam dominantem, quamdiù infans baptizatus non est, five per baptismum non accepit infufum fibi charitatis habitum, per quem habitualiter convertitur ad Deum. Præterea ex pœnis fenfibilibus, quas patiuntur infantes, ratio illa Scholasticorum demonstratur non fubfiftere: cum ex iis pateat, quòd peccato originali correfpondeant pœnæ fenfibiles in hac vita. Cur ergo non in altera? Quòd peccatum originale dimiffum, pœnis illis puniatur in hac vita, non in altera, non est ad rem. Hoc enim non provenit ex eo quòd Deus in altera vita peccatum originale pœnis fenfibilibus punire non poffit; fed ex eo quòd ipfi placeat in hac vita fic punire peccatum originale dimiffum; non autem in altera vita. Hoc autem nihil facit pro peccato originali non dimiffio. Denique major pars Scholasticorum hac in re merito fufpecta est; eò quòd tradiderint opinionem de naturali parvulorum in originali mortuorum beatitudine, quæ fidei principiis videtur parum confona. Unde SS. Patribus, potiùs quàm Scholasticis illis, nobifcum merito adhærent Gregorius Ariminenfis, Ubertinus de Cafalis, Alphonfus à Castro, Diedo, Sonnius, Hofferius, & paffim Lovanienfes, Sylvius, Auguftinus Mulæus, Alipius Reylot, Michaël Paludanus, Carolus Moreau, Dionyfius Petavius, Bonus Merlefius, Conrius Archiepifcopus Thuamenfis, & (pluribus aliis relatis) Cardinalis de Noris in Vindicis Auguftinianis à pag. 51. ad 84.

192 Objicies 8°. Nofta hæc, feu potiùs SS. Patrum fententia, crudelis est & immifericors erga parvulos.

Refpondeo minùs crudelem effe, magifque mifericordem quam oppofitam: quia minùs nocet, magifque infantibus proficua est. Neque enim ipfis proficua est opinio Adverfatorum: quia ob eam non minùs patientur infantes, nec magis ob noftam; Deus namque in pœnis infligendis, non attendit ad opiniones hominum, fed ad merita peccatorum, & ad ordinationem divinæ legis fuæ. Ideò verò noftam dixi infantibus minùs nocivam; imò magis proficua, quia parentes reddit magis follicitos ad baptismum infantibus procurandum, abortumque vitandum, ut fuprà dixi; ubi contraria opinio parentibus est occasio cur minùs folliciti fint, ne infantes moriantur fine baptifmo, dum decepti per falſam erga infantes mifericordiam fic opinantur, minùs in ea malum concipiunt, quàm fit juxta fententiam SS. Patrum. Quo fenſu Gelafius Papa, de iis qui parvulis fine baptifmo morientibus tertium concedunt locum, inter infernum & cælum, dicit: *Tollant ergo nescio quem ipſi tertium, quem decipiendis par-*
Tom. I.

vulis faciunt locum; quaſi dicat, quòd tertium locum illum ponendo, detur occasio decipiendis parvulis, feu eorum parentibus, quatenùs per hoc datur ipſis occasio negligendi follicitudinem illam magnam procurandi baptismum ipſorum, ad quam non negligendam ipſos ſtimulat ſententia noſtra.

Objicies 9°. Dum Scriptura & Patres, loquendo de parvulis non baptizatis, utuntur vocabulo ignis, tormenti, ſupplicii, gehennæ & cruciatùs, hoc largè eſt accipiendum pro pœna, ut ponatur ſpecies pro genere.

Refpondeo negando aſſumptum, tum quia Auguſtinus expoſitioni iſti manifeſtè repugnat, per ignem non intelligendo pœnam in genere, fed determinatè *combutionem*; per combutionem autem operationem ignis in eos quæ mittuntur in ignem æternum. Tum quia ſi gloſſa illa ſubſiſteret, ex Scriptura ſacra evinci non poſſet, adultos igne ſpecificè ſumpto cruciandos: quemcumque enim Scripturæ locum quis protulerit, explicabitur per pœnam in genere; vel certè de ſola pœna damni, triftitiaque inde concepta.

Objicies 10°. Auguſtinus, in quæſtione de pœna parvulorum, valdè dubius ſemper extitit, & varius. Primò namque hac in re ignorantiam ſuam humiliter fatetur epif. 166. aliàs 28. ad Hieronymum: *Cum ad pœnam ventura eſt parvulorum, magnis, mihi crede, coarctor Auguſtus, nec quid respondeam proſus invenio.* Secundò, l. 3. de lib. arb. c. 23. *Non enim metuenndum eſt (inquit) ne vita eſſe potuerit media inter rectè factum & peccatum, & ſententia Judicis media eſſe non poſſit inter præmium atque ſupplicium.* Tertio, l. 5. contra Julian. c. 8. & Enchirid. c. 5. duo de parvulis dicit, cum eorum æterna ad combutionem ignis damnatione incompoſſibilia. Unum eſt quòd non ſunt tantà pœnâ plectendi, ut eis non naſci potiùs expediret quàm natos eſſe. Alterum, quòd eorum damnatio erit omnium leviffima. Quarto, q. 9. in Joſue fatetur, nomine ignis, omne genus pœnæ intelligi poſſe, dum ibi tormentum ignis pro lapidatione ſumit.

Refpondeo, proſus negando antecedens. Quamvis enim ſæpiſſimè de parvulorum pœna tractaverit, vel contra Pelagianos diſputando, vel Catholicos docendo, firmiſſimè ſemper docuit, vel ſuppoſuit, vel Scripturis evidentibus probavit, infantibus abſque baptifmo defunctis, alium locum non eſſe paratum, niſi gehennæ ignis. Nec in eam ſententiam abreptus eſt ardore diſputandi contra Pelagianos, plus dicendo quàm vellet intelligi, prout ſanctus Bonaventura dicit. Si enim ſanctos Patres fic gloſſare liceret, nihil efficaciter ex eorum ſententiis concludi poſſet. Quàmlibet enim perſpicuè aliquid dixiſſent, ſemper exſufflari poſſet, gloſſando, quòd diſputationis ardore plus dixerint, & minùs voluerint intelligi. Ipſe etiam S. Bonaventura, ſeu dicta ipſius, quàmlibet lucida, fic eludi poſſent. Nec Auguſtinus, tam durè loquendo, & aliud

intelligendo, Pelagianos ad medium veritatis facilem reduxisset, sed ab eo potius averitisset; facilius adducturus, apertè pronuntiando, parvulos solam damni pœnam sustinere, si ita intellexisset. Verùm in Augustino ne vestigium quidem invenitur, quo verbis ipsius, ex se lucidis, alia significatio quàm obvia tribui possit. Unde l. i. oper. imperf. contra Julian. n. 48. cùm Julianus objiceret ipsi immanem rigorem, barbariæque sententiæ suæ, dicentis, quòd Deus æternis ignibus parvulos tradit. Se à Juliano non benè intellectum non dicit, nec objectum sibi rigorem mitigat, dicens, parvulos in ignem quidem ituros, ab igne tamen non cruciandos; sed ad inscrutabilia Dei judicia recurrit, cum Apostolo dicens: *O homo, quis tu es, ut respondeas Deo?* Sicque concludit: *In iis ergo, quos liberat, amplectamur misericordiam; in eis quos non liberat, agnoscamus judicium, occultissimum quidem, sed sine ulla dubitatione iustissimum.*

196

Enimverò solida non sunt quæ ad probandam Augustini hac in re vacillationem producantur. Non primum; nam quod ibi dicit: *Cum ad pœnam ventum est parvulorum, magnis, mihi crede, coarctor angustus, nec quid respondeam prorsus invenio*, non dicit dubitans de pœna parvulorum, sed querens justam causam illius, quam licet non dubitaret esse peccatum originale, non percipiebat, quâ ratione istud contraheretur, si animæ (ut sentiebat Hieronymus) ex traduce non sunt, sed singulis nascentibus à Deo creantur. In qua sententia non inveniebat justam causam damnationis infantium, sine baptismo morientium; imò nec justam causam pœnarum, quas in hoc patiuntur sæculo. Nam de iis etiam loquitur his verbis: *Non solum eas pœnas dico, quas habet post hanc vitam illa damnatio, quòd necesse est trahantur, si de corpore exierint sine christiana gratia Sacramento; sed eas ipsas qua in hac vita, dolentibus nobis, versantur ante oculos.* Ex quibus postremis verbis luce meridianâ clarius est, angustiam Augustini non fuisse de veritate pœnarum illarum, sed de justa causa earum. Propterea petit ea de re à Hieronymo instrui: *Quærenda causa est, atque reddenda, quare dammentur anima, que nova creantur singulis quibusque nascentibus, si præter Christi Sacramentum parvuli moriantur; damnari enim eas, si sic de corpore exierint, & sancta Scriptura, & sancta est testis Ecclesia.* Unde illa de animarum salute sententia, si hanc fidem fundatissimam non oppugnas, sit est mea; si oppugnas, non sit & tua. Damnationem ergo parvulorum, tam ad pœnas vitæ præsentis, quàm futuræ, Augustinus indubitatam, imò fide certam habuit. Tota proinde agitatio, tota ignorantia, à qua liberari cupiebat, ad eam non est referenda, sed ad quæstionem de origine animæ, uti manifestè indicant sequentia verba, quæ subjungit, relatis de ista quæstione quatuor opinionibus: *Antequam sciam, quamnam earum opinionum, de origine ani-*

ma, potius eligenda sit, hoc me non temerè sentire profiteor; eam que vera est, non adversari robustissima ac fundatissima fidei, quâ Christi Ecclesia nec parvulos homines, recentissimè natos, à damnatione credit, nisi per gratiam nominis Christi, quam in suis Sacramentis commendavit, posse liberari. Id ipsum pariter manifestum est ex intentione, quâ epistolam illam exaravit: *Scripti etiam* (inquit l. 2. Retract. cap. . . .) *duos libros (teu epistolas) ad Hieronymum, sedentem in Beibleem, unum de origine anime (estque epistola 166. de qua agitur) . . . ad hoc ut qui legit, admonetur, aut non querere omnino, quomodo detur anima nascentibus; aut certè de re obscurissima eam solutionem quæstionis hujus admittere, qua contraria non sit apertissimis rebus, quas de originali peccato fides Catholica novit in parvulis, nisi regenerentur in Christo, sine dubitatione damnandis.*

Nec secundum solidius est primo: quia nec ibi Augustinus attingit quæstionem de damnatione parvulorum, sine baptismo morientium, prout ipsemet declarat laudatâ epist. 166. ad Hieronymum dicens: *Non tamen de damnatione eorum parvulorum, qui sine illo (baptismo) ex hac vita emigrant, tunc (in libro illo de lib. arb.) aliquid dicendum putavi, quia non, quod nunc agitur, agebatur.* Sed loco objecto solam dicit iniquam esse Manichæorum querelam, de moribus parvulorum, & de quibusdam cruciatibus corporis, quibus eos sæpè videmus affligi. *Dicunt enim: quid opus erat, ut nasceretur, qui antequam invet ullum vitam meritum, excessu è vita? aut qualis in futuro judicio deputabitur, cui neque inter justos locus est, quoniam nihil rectè fecit; neque inter malos, quoniam nihil peccavit, propriâ utique & personali voluntate?* Quibus responder, equidem superfluum ipsos non creari, ubi solum arboris nullum superfluum creatur, sed sanè superfluum queri de meritis ejus, qui nihil propriâ voluntate meruerit. Tuncque subjungit: *Non enim metuendum est, ne vita esse potuerit media quedam inter rectè factum, atque peccatum propriæ voluntatis; & sententia Judicis media esse non possit inter præmium atque supplicium, meritis utique personalibus retributum: nec enim infantes præmium vel supplicium percipiunt pro iis quæ in corpore personaliter egerunt ante omnem rationis usum.* Ex quo quid (amabo!) pro quæstione de qua nunc agitur, erui potest? Prorsus nihil. Unde l. de dono persever. c. 12. dicit, frustra ibi dicta objici contra præsentem quæstionem, nec, ob suum illud effatum, de medietate inter præmium & supplicium, existimandum, tunc dubitasse de damnatione parvulorum ob peccatum originale; qua de quæstione, cum libros de lib. arb. scriberet, necesse non habuit quidquam definire, ad refellendam querimoniam Manichæorum, contra quos ibi agebat: eò quòd ipsos æquè benè refellere poterat, sive pœna esset peccati originalis in parvulis (quod veri-

tas habet) sive non esset, quod nonnulli errantes opinantur, scilicet Pelagiani. En verba ipsius: *Frustrà de illius libri mei venustate prescribitur, ne agam causam, sicut debeo agere, parvulorum. Si enim, id est, dato, non concessio, quòd quando libros de lib. arb. Laicus cepi, Presbyter explicavi, adhuc de damnatione infantium non resuscitantium, & de resuscitantium liberatione dubitarem; nemo, ut opinor, esset tam injustus, atque invidus, qui me proficere prohiberet, atque in hac dubitatione remanendum mihi esse iudicaret. Cùm verò rectius posset intelligi, non me propterea de hac re dubitasse credi oportere (nota bene) quia hi contra quos mea dirigebatur intentio, sic mihi visum sunt refellendi, ut sive pena esset peccati originalis, quòd veritas habet, sive non esset, quòd nonnulli errantes opinantur; nullo modo tamen, quam Manicheorum error inducit, duarum naturarum, boni scilicet & mali, permixtio crederetur. Absit ut causam parvulorum sic relinquamus, ut esse nobis dicatur incertum (iterum nota) utrum in Christo regenerati, si moriantur, parvuli transeant in aeternam salutem; non regenerati autem transeant in mortem secundam. Quoniam quòd scriptum est: per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit; aliter rectè intelligi non potest: nec à morte perpetua, quæ iustissimè est retributa peccato, liberat quemquam pusillorum atque magnorum, nisi ille, qui propter redimenda & originalia & propria nostra peccata mortuus est, sine ullo originali proprio peccato. Tam ergo falsum est Augustinum dubitasse de morte secunda (id est pena aeterna corporis & animæ, uti explicat l. 3. de Civit. Dei c. 10.) parvulorum non regeneratorum, quàm quòd dubitaverit de salute regeneratorum.*

198 Nec tertium quidquam habet soliditatis: dum enim penam eorum omnium mitissimam dicit, hoc non dicit absolute, sed respectivè ad adultos, qui propter actualia (propria voluntate commissa) damnantur. Dum autem dicit se non audere dicere, damnatis parvulis melius esse non nasci quàm nasci, hoc præ modestia dicit, quia verba Christi de Juda, „ Bonum erat ei, si natus non fuisset „ homo ille, „ non audeat ad parvulos extendere, ad quos ea non extendit Christus, ne conditionem parvulorum conditioni Judæ parificare videretur. Absolute tamen loquendo non dubitavit Augustinus, melius esse non nasci, quàm damnari, vel solà penam damni, in aeternumque detineri sub potestate diaboli in carcere inferni (quod fides habet) cùm vel sola pena damni (juxta ipsum, aliosque Patres) longè gravior sit penam sensus.

199 Nec quantum quidquam habet roboris: quia Augustinus q. 9. in Josue per ignem sine Scripturæ auctoritate non intellexit lapidationem; sed à Josue spiritu prophético intellectam dixit. *Quòd (inquit) alius quisquam non facile potuit, quia Scripturæ verba in sensu proprio*

Tom. I.

intelligenda sunt, dum nihil in contrarium cogit, (uti cogit in facto Josue) alias (ut supra dixi) ex Scriptura demonstrari non posset, adultos peccatores igne propriè dicto in inferno cruciandos.

CAPUT XII.

*Homo per peccatum originale factus est debili-
or ad bonum, & ad malum proclivior,
quàm si conditus esset in statu natura puræ.*

NON solum in altera, sed & in præsentì 200
vita peccatum originale puniri, fide certum est, quæ docet, mortem corporalem effectum esse peccati originalis; per unum namque hominem peccatum intravit in hunc mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit. Rom. 5. Tridentinum quoque sess. 5. can. 1. definit, totum Adam per illam prævaricationis offensam, secundum corpus & animam, in deterius commutatum esse. Et can. 2. *Ad prævaricationem... mortem & penas corporis (morbos scilicet, & innumeras quibus subjacemus miseria) in omne genus humanum transfudisse.* Duo proinde genera sunt peccatorum, seu effectuum peccati originalis in hac vita; alia namque ad corpus spectant, scilicet mors, & alia miseria corporales; alia ad animam, scilicet quatuor animæ vulnera, ignorantia, malitia, infirmitas, concupiscentia, quæ quatuor correspondent animæ potentis, per originale peccatum in deterius commutatis; ignorantia intellectui, malitia voluntati, infirmitas appetitui irascibili, concupiscentia appetitui concupiscibili. De quatuor istis vulneribus quia satis superque egimus p. I. c. 27. circa ea solum superest discutiendum, an vulnera ista majorem in homine inordinationem non causent, quàm quæ includitur in privatione justitiæ originalis, sive an per ea homo solum privatus sit donis gratuitis (gratuito scilicet justitiæ originalis dono, per quod ratio dominium habebat in omnes animæ potentias) an insuper læsus in naturalibus?

Pelagiani (uti refert Augustinus l. 1. ad 201
Bonifac. c. 2.) & Semipelagiani (uti refert Prosper contra Collat. c. 7.) docuerunt, liberum hominis arbitrium, post Adæ peccatum, mansisse illæsum in naturalibus, nec in iis fuisse vulneratum, sed solum spoliatum donis gratuitis. Molina quoque in Concordia q. 14. a. 3. disp. 3. docuit, genus humanum, post primi hominis peccatum, donis quidem supernaturalibus spoliatum fuisse, quòdque naturales vires ipsius eo destitutæ fuerint vigore, quem justitia originalis tribuebat; sed quòd eadem vires tales secundum se manserint, quales eas habituri fuisset, si in putis naturalibus conditi fuisset; quòdque proinde naturalia, sive in nobis, sive in Angelis, post peccatum integra manserunt. Hanc opinionem fusè refellit invictissimus divinæ